

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Carolinei Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:

Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.

Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.

Valerian Halip, notar.

Constantin Jescu, țaran.

Vasile Maghior, paroh.

Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERȚIUNILE:

Un rind petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Cernăuț, 28 Mai 1907.

Ziua de 23 Mai, ziua în care au aflat loc balotajele între candidații partidului pseudodemocrat și cei ai partidului național, va rămânea în istoria politică și culturală a țerișoarei noastre scrisă cu litere roșii, nu doar pentru că partidul național, ca partid creat deabia de scurtă vreme, s'a validat ca un partid puternic, căruia îi zimbește viitorul, ci pentru că am avut ocaziunea să vedem pentru prima dată eșite la iveală urmările învățăturilor răspândite de așa numiții democrați prin ucenicii lor în masele poporului dela țară.

»Unicii prieteni« ai poporului, Aurel Onciul și cu vrednicul sau cumnat Floarea Lupu au văzut cu ochii lor proprii roadele produse de respinditoarea de cultură »Voința Poporului« și au rămas uimiți, căci acestea roade au întrecut chiar și așteptările lor.

Și dacă pînă atunci mai exista vre-un Român de bine, care se îndoiea că zisele noastre, precum că aceasta gazetă e o nenorocire pentru bietul nostru popor, ar fi bazate pe adevăr, acela în aceasta zi a trebuit să se îndoiească, că n'am fost proroci mincinoși, ci că am spus numai tristul adevăr.

Aurel Onciul! Cîte blăsteme sînt legate de acest nume, și cîte încă vor mai fi legate de el și în viitor, numai unul Dumnezeu poate s'o știe.

Aurel Onciul! Cîte daune a adus acest nume în masele poporului nostru, încă nu se poate prevedea, dar ori care le presimțeste și cu inimă strînsă de durere privește tot bărbatul cu tragere de inimă pentru binele poporului român în viitor, căci presimțeste că acest viitor va fi pentru urmașii noștri uu timp de cele mai grele cumpene.

Floarea Lupu! Aurel Onciul! Vrednica păreche, care pretinde că-i chemată de creator întru fericirea neamului românesc, dacă mai au un pic de cinste și de tragere de inimă pentru neamul din care fac parte, trebuie acuma, după ce aceasta zi de 23 Mai a trecut, să concedă singuri, că prietenii adevărați ai poporului sînt alții, dar nu ei.

În cercul electoral Solca-Gurahumorului Aurel Onciul, candidatul partidului așa zis democrat, partid recunoscut numai de o parte mare de învățători și de conducătorii acestui partid, a reușit să fie ales. Factul, că chiar în acest district dl Onciul a fost ales deputat în camera imperială, după ce cercul electoral învecinat, cel al Cîmpulungului și a Dornei, pe care d-sa și astăzi îl reprezintă în dieta Bucovinei, i-a fost dat pașaport de liberă călătorie, tremițînd pe alt bărbat în acest corp, vrînd nevrînd te silește să cauți cărei cauze este de atribuit reușita d-sale.

Și spre durerea noastră trebuie să mărturisim că aceasta reușită a

d-lui Aurel Onciul este de atribuit numai și numai felului și mijloacelor de agitație întrebuițate de acest domn, ear nici decum stimei și dragostei ce i-o păstrează poporul, căci și una și alta d-sa a trebuit să și-o cumpere cu jertfe de tot mari.

Ori cine a urmărit în anii diu armă dezvoltarea afacerilor politice în statele culturale, și a avut prilej să vadă și luptele electorale încinse în țărișoara noastră, va trebui să zică, că astfel de lupte, purtate cu astfel de mijloace, ca cele întrebuițate de dl Aurel Onciul și ucenicii săi, în cea mai mare parte învățători, în întreaga Europa încă n'au provenit. Nu unicii indivizi; nu unice familii; nu unice comune, ci corpuri întregi au fost puse de dl Aurel în mișcare ca agitatori pentru ai asigura reușita la aceste alegeri.

Și armele întrebuițate de agitatorii săi, la sfatul și stăruința lui Aurel, n'au fost alese ca pe'n alte locuri, ci cu cît erau ele mai mîrșave, cu atît era mai bine.

Mituirea alegătorilor, amerințarea lor cu fel de fel de urmări rele, învrăjbirea diferitelor clase sociale de prin cele comuni, calomniile, aranjarea de beții, pe care dl Aurel singur le prezida, întrebuițarea chiar de copii ca agitatori, îndemnarea acestor pînă la furțișaguri, se 'nțelege numai de țidule de votare dela părinții lor, cu scop de a în-

scrie pe ele numele candidatului democratic, — erau armele d-lui Aurel Onciul de toate zilele; ear în ziua alegerii nu s'a sfiit să deie agitatorilor săi în mîni chiar arme de foc, cu cari să fie în stare a intimida pre contrarii săi; dovada cea mai eclantă cazul cu învățătorul auxiliar Facas din Arbore, care de ciudă, că nu putea să indemne pe alegătorii din aceasta comună să voteze pentru protectorul său Aurel, a slobozit în mulțimea adunată mai multe focuri de revolver, și care apoi cît pe ce era să fie justificat de poporul înfuriat.

Se 'nțelege că astfel de aderenți nu erau aderenți din convingere, ci aderenți cumpărați, căci altfel n'ar fi fost posibil, ca dl Onciul să cheltuească pentru aceasta alegere, după cum se svonește, o sumă de preste 135 mii de coroane.

Cu o durere deosebit de mare am putut constata că cea mai mare parte a învățătorimei din districtele dela munte, pe care dl Aurel a știut a o ademini cu promisiuni de lefuri mari, de posturi de superiori și inspectori, s'au aruncat în aceasta luptă cu o vehemență și o patimă deamă de o cauză mai bună, părăsind toate legăturile ce le avea în comunele, în care sînt aplicați, aștițînd părinții contra copiilor și copiii contra părinților, pre popor contra preotului și pe acesta contra poporului. Urmările acestei tactice au să pice însă în

FOIȚA.

Noaptea sf. George.

Operetă comică în 3 acte de Tudor cav. de Flondor, după un vodevil de Teochar Alexi. (Premieră).

Cine-ar crede? Trei zile!! În trei zile după olaltă sala teatrului din Cernăuț a fost ticsită de oaspeți, romini și străini, incit nu se afla nici un loc liber, și de aceea foarte mulți n'au putut participa. Minunea aceasta, că Românii să nu cruțe nici bani, nici timp, s'a întimplat din cauza altei minuni, a operetei d-lui T. cav. de Flondor, care ne-a fermecat iarăși auzul cu cea mai nouă a sa compoziție. Subiectul libretului e foarte simplu și de o naivitate rară. În ajunul sf. George tăbărește o laie de țigani în apropierea unui sat și ușurează pe bieții oameni de vr'o citeva găini, giște etc. Și-o dragoste fierbinte se'nfrîpă între două cioare, fica

lui Bulibașa hăl țigănesc și Nicolae, un flăcău de țigan; paralel cu aceasta merge înfocata iubire între frumoasa păreche Viorica cea cu ochii negri ca noaptea, fata dăscăliței, și Ionel, subțiratecul fiu al primarului, care are rival pe vechilul satului. Autorul mai aduce pe scenă și iubirea tomnatecă a vornicului și a Stanei, ca o nuanță comică de un efect sigur. Toate amorurile aceste sînt — se putea altfel? — nenorocite, căci e teamă »că nu se vor lua«. Dar noaptea sf. George, noapte plină de vrăji și farmece, împreunate cu șireția lui Nicolae și Ionel frîng piedecile. Foarte mult haz produc și paclisitele figuri ale țiganului Ulciță (Dl Aurel Berar) și ale dușmanului său vechilului Tănase Piperiu (Dl Bruker). Publicul li-a și mulțămît prin aplauze și risete ce nu mai sfișiau.

Muzica d-lui Flondor, pe care ne-am deprins să-l privim ca cel mai subtil și gingaș componist român din Bucovina, e de o sonoritate și de-un farmec, ce n'are

mai că păreche la Romini, cînd întrebuițează motive naționale și tot așa cînd altele străine, ca Valsul, Polka ș. a. Do vadă sînt Valsul cel legănat din actul II, și finalul dintr'al treile act, cari te răpesc și te'ntineresc par'că. Corul societății filarmonice rominești a interpretat cele mai grele pasaje cu o precisiune demnă de toată laudă; Armonia a dovedit încă odată că numai ea e cea chemată să popularizeze Thalia la noi în țeară. Coriștii nu mai erau diletanți, ci artiști bine disciplinați, ce făceau un suflet și un trup. Societatea i-a oferit sârbătoritului componist o frumoasă baghetă și titlul »dirigent onorar« al societății.

Cu aceasta ocaziune, la prima reprezentare și anume înainte de ce s'a început jocul, dl director gimnasial Toader Bujor, actualul conducător al societății »Armonia«, în fața publicului adunat i-a adresat componistului o scurtă vorbire în care o zis cam următoarele:

*Onorate doamne, stimați domni,
Iubite măiestre!*

Chiar în zilele aceste s'au împlinit 24 de ani, de cînd a pășit »Armonia« pentru întia dată înaintea publicului român cu o modestă încercare teatrală, reprezentînd în luna lui Mai 1883 comedia cu cîntece »Rămășagul« de V. Alexandr, cu muzica de T. cav. de Flondor.

Comoara nestimată de melodii ferme-cătoare, ce ni-o hărăzește de atunci înainte geniul Tău, face ca numele »T. cav. de Flondor« să strălucească ca cel mai frumos mărgăritar în cununa, ce și-o împletește »Armonia« în timp de un pătrar de secol prin munca rominească.

În oraș și în sate, în colibi și în palate încălzesc cîntecile Tale inimile Romanilor, trezînd admirațiunea unei țării întregi.

Aplaudat de tineri și bătrîni, plugari și cărturari, ai avut fericirea să-ți vezi reprezentată opera Ta de copii ai Ardea-

scurt timp asupra capurilor insecunatorilor însuși, căci aceste sînt păcate de moarte și astfel de păcate trebuie numai decît ispășite.

Nu voim să cercetăm aici, ori de aceea parte de învățătorime, care s'a angajat cu atîta patimă în lupta electorală de curînd adusă la capăt, va fi în stare să-și deie sama de urmările tactice și armelor întrebuițate de ea la îndemnul pretenșilor mari naționaliști Aurel Onciul și Florea Lupu.

Sîntem siguri însă că o mare parte din aceasta învățătorime, și anumea aceea, care are mai multă conștiință de chemarea sa, văzînd urmările triste ale tactice aplicate de pseudo-democrați în lupta aceasta electorală, nu numai că regretă a fi fost în aceasta campanie unealtă oarbă a unui Florea Lupu și Aurel Onciul, ci mai virtos încă î-și va da silință să lucreze dupre cum î-i permite puterile, intru delăturarea relelor cauzate poporului românesc, nu numai din cercurile electorale situate în regiunile muntene, ci și a celor situate pe malul Siretului și a Prutului.

Și multă muncă va trebui aceasta învățătorime să jertfească pe altarul națiunii pînă va putea delătura cel puțin o mică parte din relele plîntate cu resgîndire și intenție rea, nu de partidul democratic, căci acesta nici nu mai există, ci de pretenșii naționaliști, în fapt însă demagogii Florea Lupu și Aurel Onciul, în inima poporului nostru, căci relele aceste sînt nenumărate, sînt rele, plîntate chiar în inima blîndă și nevinovată a copiilor, pentru a căror stîrpire nu ajunge numai o bunăvoință mare, ci e de lipsă și o energie și prudență deosebită. — Aurel Onciul e ales; dar ori de alegerea sa pentru poporul românesc însemnează o isbîndă, chiar și cel mai încîrnat dușman al partidului național va trebui să zică cu nu.

Credincioși principiului nostru de a combate ori și ce abuz, de a combate ori și ce bărbat cu simțeminte naționale dubioase, de a combate ori și ce ar fi apt, a aduce poporului nostru o daună, noi am înaintat protest contra alegerii acestui bărbat, demn reprezentant al desfrînului și al clevetirei, și nădăjduim că vom reuși

al delătura odată pentru totdeauna din viața noastră publică și politică.

În cercul electoral Storojineț-Cernăuț-Boian lupta electorală a fost tot atît de înverșunată; și aici am avut de luptat cu aceeași factori contra aceluiași arme; ba am avut de luptat chiar contra unor factori, cari la începutul campaniei electorale erau afară de cercul combinațiunii noastre.

Candidatul partidului pseudo-democrat, dl Cuparencu a fost sprijinit nu numai de mai întregă învățătorime din acest cerc, ci chiar și de conducătorii Rutenilor, de dl Coco Vasileco, care s'a întrepus pentru alegerea acestuia cu toată autoritatea sa.

Și în acest cerc electoral armele întrebuițate de pseudodemocrați contra candidatului partidului nostru a d-lui Dr Constantin Isopescul-Grecul, numai cinstite nu se pot numi. Și aici am putut observa aceeași tristă tactică, de a învrăjbi prin învățători stările sociale, îndeosebi de a ațîța poporul contra preoțimeii.

Cu toate acestea noi am reușit; și la aceasta reușită ni-a ajutat Dumnezeu în care ne-am pus totdeauna întreaga încredere.

În cercul acesta însă și poporul s'a arătat mai viguros și mai puțin credul față de promisiunile pseudo-democraților, promisiuni date cu carul; s'a arătat mai puțin accesibil față de chițibușurile întrebuițate de aceștia, cu cari vom începe a ne răfui.

Vegri

Apel.

Societatea pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici ort. or. romine în Viena a lansat următorul apel:

Lipsa unei biserici parohiale, în care să se celebreze toate funcțiunile serviciului divin conform ritului bisericeii ortodoxe orientale în limba națională și în care cuvîntul lui Dumnezeu să se poată vesti în chip ridicător de suflet, s'a simțit de mult printre locuitorii ortodocși romini din Viena, precum și printre Rominii cari se opresc în treacăt aci.

Dacă pînă acuma nu s'a satisfăcut cum se cuvine această necesitate, aceasta nu se poate atribui atît împrejurărilor nefavorabile, cît lipsei de organizare a

Rominilor din Viena. Astăzi, cînd numărul acestor Romini este cel puțin așa de mare ca al celorlalte naționalități de confesiunea ortodoxă de aici, cînd el pe zi ce merge crește și cînd orașul Viena a devenit unul dintre cele mai puternice puncte de atracțiune pentru Rominii din toate părțile — după cum dovedește în destul statistica străinilor — astăzi necesitatea unei bisericești autonome ortodox-orientale romine bine organizată, în Viena, nu se mai poate ignora. Deci, fiecare Român are adevărat sfîntă datorie a lucra cu cel mai mare zel, din toate puterile, pentru grabnica împlinire a acestei necesități.

Pătrunși de aceasta și conziderînd că sfînta capelă înființată în casa din I., Löwelstraße 8, de către societatea »Clubul Român«, din cauza mijloacelor nesuficiente a fost făcută numai din original în mică măsură cerințelor sufletești ale Rominilor ortodocși din Viena, precum și a altor conaționali în trecere pe aci, noi, respectuos subsemnații, împreună cu alți onorați membri ai Coloniei Romine din Viena, am ajuns la următoarea convingere:

Acum, cînd toate popoarele monarhiei Austro-Ungare să pregătesc pentru serbarea aniversării de 60 de ani a Domniei Preînaltului lor Monarch, a sosit și pentru Rominii ortodocși din Viena, ca fii demni ai unui popor care totdeauna a dovedit credință și alipire față de tron și dinastie vremea potrivită de a face un demers pentru realizarea justei lor dorințe de a avea o biserică proprie.

Astfel, nu numai vom repara ce au neglijat generațiile trecute, ci vom crea și un semn vecinic al sentimentelor patriotice de care e însuflețit poporul român din monarhie.

Conduși de aceste motive, am avut în vedere formarea unei societăți sub numele: »Societatea cesaro-jubilară romină ortodoxă pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici în Viena«. Această societate, conform statutelor, intenționează înființarea unei comunități bisericești romine ortodoxe autonome, încorporată Archidiecesei ortodoxe din Bucovina, precum și clădirea unei biserici și a unei case parohiale pentru această comunitate din Viena, intru amintirea sărbării jubileului de 60 de ani de Domnie a Majestății Sale Împăratului Francisc Josif I, ce se va ține în anul 1908.

Mijloacele necesare la acest scop se vor aduna dela Rominii din toate țările Austriei, precum și dela prietenii lor. In

această privință, pe lingă contribuțiile membrilor societății, se vor solicita în special și subvențiuni dela stat, dela deosebite țări sau provincii, dela comune, biserici și din fondurile administrate de acestea; apoi vor trebui obținute oferte dela persoane și corporațiuni mărinimoase, colecte, legate, donațiuni și alte mijloace care pot servi la realizarea scopului societății.

Acum, după ce înaltul Minister i. r. de Interne, prin deciziunea din 26 Aprilie 1907, cu Nr. 13419, a incuviințat formarea »Societății Romine ortodox-orientale cesaro-jubilară pentru înființarea unei parohii și clădirea unei biserici în Viena«, și numai purtarea numelui dorit de »Societate cesaro-jubilară« a făcut-o pendinte de obținerea specială a unei Prea înalte incuviințării Majestății Sale ne permitem a Vă invita pe D-voastră de a Vă înscrie ca membru în »Societatea pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici ortodox-romine în Viena« și de a lua parte la *adunarea constituantă* ce se va ține la 3 Juni st. n. 1907, la oarele 8 seara în localul »Zum grünen Tor« (Sala festivă) VIII. Lerchenfelderstraße 14. unde, după citirea statutelor se va efectua alegerea membrilor comitetului, a comisiei de revizuire și a juriului societății. În caz de împiedicare, Vă rugăm a trimite la adresa unuia din proponenții subsemnați ai societății declarația D-voastră, precum și contribuția de membru, pînă la ziua fixată pentru adunare; iar mai tirziu la adresa preșidentului societății sau a Oficiului societății, Viena I., Löwelstraße 8.

Sperînd că D-voastră veți binevoi a da prețiosul concurs la înființarea acestei Societăți și că veți colabora după puteri la realizarea scopului ei înalt, sîntem cu deosebită stimă și considerație.

Viena, în 16 Mai 1907 st. n.

Alexandru Lupu, i. și. r. colonel i. p. IV. Apfelgasse 3. Cornel Cosovici, c. r. consilier aulic la curtea de casație cavalier al ordinului Leopoldin, VII., Neustiftgasse 5. Dr. Ioan Cuparescu, medic practic și dentist, I., Schottengasse 7. Vasile Morariu, c. r. consilier la curtea de apel, VII., Zeltgasse 1. Dr. Pamfil Dan, c. r. consilier de tribunal, VII., Mollardgasse 21. Dr. Constantin Mandrîlă, medic practic, I., Giselastraße 1. Dr. Lazar Popovici, medic practic, XV., Mariahilferstraße 138.

lului și ai Bucovinei în inșiși metropola culturii rominești, în fața supremului protector al unității noastre culturale și a reginei-poete, și de atunci ești îmbrățișat cu dragoste de întreg neamul românesc.

Cînd societatea noastră și-a sărbătorit jubileul de 25 de ani, ea n'a putut fi părtașă de bucuria de a Te vede în mijlocul ei.

Astăzi prin mine, președintele ei, se achită de o datorie vechiă, oferindu-Ți în urma hotărîrii din 11 Martie 1906, în vederea meritelor Tale neperitoare, ce Ți-le-ai cîștigat ca dirigent și compozitor pentru aceasta societate prin diploma de față demnită de »dirigent onorar« și aceasta baghetă, dorînd, ca să Te servești de ea încă mulți ani în sănătatea și virtutea deplină a vastului Tău talent muzical!

* * *

S'au impus publicului prin jocul lor sigur și măiestria vocii următoarele persoane:

D-șoara Vica Țurcan (Viorica), care

(prin gingășia d-sale în maniere și voace cu toate că era ceva indispusă) ni-a întrupat aieve pe frumoasa și fermecătoarea fată de țaran, care iubește din toate fibrele inimii sale; D-sa e o grațioasă și splendidă arătare pe scena noastră rominească și așteptăm cu nerăbdare să apară și în reprezentanța ce va da-o Junimea. Ce păreche potrivită era și dl Șandru (Ionel), viitorul componist al Bucovinei, a cărui artă o cunoaștem de mai înainte. Dl Șandru însă face impresia, că nu dă frîu destul liber sonorii sale voci, care încîntă și ne'nalță cînd o auzim. Multă mlădiere și bogăție în voace are și d-șoara Coca Scalat (Chivuța, țigancă), care s'a dovedit o solistă de frunte; vrednic cîntăreț și amant a avut d-sa în dl A. Litviniuc (Nicolae, țiganul), cel mai bun baritonist din Cernăuți, fala Rominilor, căci d-sa împreună cu dl Șandru e invitat de străini mai la toate concertele ca să-și deie concursul.

Și acum să ne oprim la altă păreche splendidă: D-na Slujanschi și dl Broșu.

D-na Slujanschi a jucat cu succes egal de strălucit atît în rolul vrăjitoarei Rodica, cît și în cel al dăscăliței cu o deosebită gingășie și farmec în voace; Dl Broșu cel mai bun actor diletant al »Armoniei« e un puternic cîntăreț cu voace sonoră și precisă.

Domnilor cetitori! Rog să vă țineți risul, căci vă aduc acum pe scenă iarăși pe Ulciacă țiganul cel cinstit, care nu tură, ci ia, în persoana d-lui A. Berar împreună cu amoretatul vechil, ce-i desperat la nemoarte, dl Emil Brucher, aceștia admirabili comici și în exterior și în fond cari se pot arăta pe oricare scenă, căci au un adevărat talent de actori. Neaș tip de cărșmar era și dl Pitei, care nu-l lăsa nîcînd pe Moș Țuică (dl Prelici) să inseteze, mai ales că acuma au dat căldurile.

Bată-te necazul pirdalnic de condei și ai arde în foc, căci erai să uiți de jocul măestru al »zinelor« ce-au furat inimile multor tineri fără mustață și bătrîni cu capul chel. Adevărate baletiste erau d-lor,

dar și adevărate țigance cu ochi de foc și inimă de ghiățiu.

Am admirat cu o plăcere deosebită jocul acestor balerine, cari te făceau să crezi că te afii într'un teatru din Viena.

D-șoara Ancuța Ștefureac, ca prima balerină, a fost la culmea prestațiunilor, ceea ce și publicul a recunoscut, oferindu-i aplause și flori.

Nu-i vorbă; cu astfel de puteri reușita acestor reprezentări a fost d'acapa asigurată; dar numai sub o conducere bună. Și conducerea a fost bună în minile d-lui Ștefan Scalat, care ca regisor a documentat că a pătruns pe deplin ideea operetei; D-sa a documentat că la o operetă nu ai lipsă numai de cîntăreți, dar și de alte lucruri, cu ajutorul cărora numai poți scoate în relief prestațiunile artiștilor. La succesul splendid al acestor reprezentări a contribuit și Domnia Sa foarte mult și nu esităm deci de al felicita.

„APARAREA NAȚIONALĂ” ÎN ȚARA.**Din Horodnicul de sus.***Prea onorabilă redacțiune!*

Rog a primi spre publicare în coloanele mult prețuitului D-voastră ziar următoarele șire:

Cu ocaziunea înființării cabinetului de lectură »Trezirea« din Horodnicul de sus au binevoit a-i dăruia mai multe cărți pâr. Bacinschi, d-ra M. Nuțu, soc. acad. »Dacia«, d-nii: I. Grijincu, Luța, On. Prelipcean și stud. teol. T. Zub; totodată a-i trimite gratuit unele red. și adm. resp. foi (A. N.; I. L. I. ab. agr. din Rom.; Ramuri; T. N.; Viit.; V. P.).

A mai binevoit a ni trimite soc. acad. »Junimea« drapelul.

Primească deci pe astă cale donatorii, red. și adm. și soc. acad. »Junimea« cele mai profunde mulțămiri pentru sprijinul acordat și rugăm a ni-l acorda și pentru viitoriu.

În fine aducem tot pe astă cale mulțumirile noastre și d-șoarei Maria Nuțu, inv. în Capulcodrului, care ca fostă inv. în H. d. s. — a binevoit a ni trimite taxa de m. f.

Mulțămindu-vă pentru publicare mă subsemn cu plecare

Ion Grijincu, secretariu.

In atenția cantorilor.

Adunarea generală străordinară a cantorilor rom. anunțată pe 7/20 Mai a. c. a aflat loc în ubicațiunile internatului elevilor cantoralii cu ordinea de zi: organizarea cantorilor romini și îmbunătățirea stărei lor materiale și eventuații. Ea a fost bine cercetată și mulți au luat cuvântul pentru a arăta cit de trebuință este atit organizarea cit și îmbunătățirea stării lor.

În fine s'a hotărît unanim ca cantorii să se constituie cit de curind în filiale prin districte cu centrul lor în Cernăuț (societ. »Lumina«), s'a ales o comisiune de 5, care să întreprindă pașii necesari pentru tocmitarea stării materiale și anume în sensul ca cantorii provizori să capete 600 cor. iar cei definitivi ceva mai mult și quinquentii, cei inhabili sau îndeplinind 35 ani precum și văduvele o penzie conformă, iară orfanii un adaus de susținut și educație.

În parohiile cele mari de peste 3000 de suflete să fie 2 cantori salariați.

De membri onorari au fost numiți Dr. Ilarie Verenca, Vasile Jemna, Andrei Brăteanu și Mihai Beuca.

O reprezentanță de 12 a fost și la I. Prea Sînția Sa, care i-a primit cu multă bunătate și li-a promis sprijinul său părintesc.

Dela frații din Ardeal.

»Lex Apponyi«. Proiectul de lege relativ la învățatorii dela școlile populare profesionale și comunale al ministrului de culte Apponyi, — despre care am scris deja în două rânduri în coloanele acestui ziar, — a primit zilele trecute botezul de »lex Apponyi«.

După o discuție de 3 săptămîni, la care au ținut deputații naționaliști la partea generală 15 discursuri, ear la cea specială au vorbit aproape toți membrii partidului la fiecare articol din chestiune, camera a primit proiectul în general și în special.

Natural, că și senatul (casa magnaților), carele s'a întrunit în 25 Aprilie st. v. a primit proiectul, și astfel ministrul Apponyi să poate mindri, că celebrul său nume va fi pus în fruntea unei legi, al-

cătuită și votată anume pentru a de-naționaliza naționalitățile, răpindu-le acestora tezaurul cel mai scump limba străbună.

Spre mîngăere ne servește însă faptul, că arhiei ambelor biserici romine nu au ezitat să protesteze în mod impunător în senat, contra tendințelor mirșave de a știrbi autonomia bisericilor. Cuvintele înțelepte rostite de milropoliții Mețianu și Mihalyi, episcopii Papp și Hossu au făcut impresia bună. Asemenea și episcopii sirbi, protestanți și unii dintre catolici, și-au exprimat nemulțămirea față de proiect.

Mai remine, că prelații noștrii să caute dreptate în numele celor 3 milioane și jumătate Romini și la ultimul lor constituțional: la împărțatul. Că toate sînt zădarnice ni-o dovedește trecutul, dar ne remine drept mîngăere, că măcar am lucrat cu toții din răspuneri pentu binele patriei și pentru fericirea neamului.

Ne plecăm deci în fața sorții, și sperăm că vom avea atita tărie sufletească, de a putea goli fără primejdie și acest păhar amar, ce ni s'a întinde.

* * *

Emigrare. Bilanțul comitetului Torontal din Band, ne arată, că în cursul anului 1907 numărul emigraților s'a urcât la 9547 cetățeni. Va să zică să aduc în continu legi pentru asuprirea și știrpirea sentimentului național al naționalităților, dar pentru bunăstarea economică a Ungariei părinții patriei nu-și bat capul.

* * *

Măsuri draconice în contra învățătorilor romini. Inspectorul școlar din Ugra în Bihor a aflat în ultima sa inspectie, că copii romini învață poezii și cîntări naționale. A tratat deci pe învățători ca trădători de patrie, destituind pe 3 dintre dîșii. E interesant, că între cîntările trădătoare s'a pus și imnul casei domnitore »Doamne ține și proteje«. Sîntem curioși, ce vor zice cercurile mai înalte din Austria, auzind că ministrul Apponyi a destituit învățători, cari învață copii să preamărească în cîntări monarchul țării.

* * *

Gendarmeria a confiscat în ziua de Paști în comuna Buteni tricolorul, cu care să împodobise fata unui fruntaș român. Contra gendarmilor s'a făcut arătare.

* * *

Deputatul naționalist Iuriga, condamnat la 2 ani închisoare de stat pentru »delicte de presă«, și-a început Marți osiuda în temnița din Vaț.

Știri locale și din țară.

Personalii. Dl Victor Tomovici, funcționar la consistoriul arhiepiscopesc din Cernăuț a fost trecut la pensie.

Primar al capitalei Cernăuț a fost ales în ședința consiliului comunal din 28 l. c. dl baron Felix Fürth, pînă acuma viceprimarul prim, pe cînd de viceprimar prim va fi ales dl Salo Weisselberger, actual consilier de tribunal.

Armonia. Luni în 3 Iunie, în ziua de Constantin și Elena, va da societatea »Armonia« un concert în grădina palatului național cu un program bine ales și variat. Unele numere din program se vor executa dimpreună cu muzica militară a regimentului 41. Societatea »Armonia« e neobosită în activitatea ei, se speră deci că și onoratul public va recunoaște aceasta și îi va sări și de astă dată în ajutor.

— Mine Joi în 30 l. c. la oarele 7 seară probă pentru cor mixt. Membrilor de ambele sexe spre știință.

Petrecere. Asociația învățătorilor Romini din ținutul Cimpulung aranjează la 8 Luni 1907 st. n. în sala palatului co-

munal o petrecere împreună cu teatru, tablouri vivante și dans. Cimpulung, în Maiu 1907. — Conducătorul asociației: Dimitrie Teleaga, inspector școlar. În-ceputul la oarele 9 seara. Toaletă simplă. Intrarea: 2 coroane de persoană. Venitul curat este merit pentru sprijinirea elevilor sârmani dela viitorul gimnasiu din Cimpulung.

Tirg de cai. Comisiunea i. și r. pentru asentarea de remonte Nr. 3 în Lemberg va ține tirguri de minzi ș. a. Miercuri în 3 Iulie la oarele 12 din zi pe piața principală din Kolomea și Joi în 4 Iulie la oarele 7 și jumătate dimineața pe piața principală din Rădăuț. Minzii de rasă mai bună, ce se vor cumpăra, se vor lua numai pentru cavalerie și de aceea trebuie să întruniască următoarele condițiuni: 1. Trei ani impliniți; 2. O înălțime de cel puțin 158 cm.; 3. Cozile trebuie să aibă lungimea naturală și prin urmare nu au voe să fie tăiate; 4. Rasa (nașterea) minzilor are să se adeverească prin țidulele de bătut (pedigrée); 5. Prețul de cumpărare va fi după valoarea minzilor și anume între 600 și 700 coroane, iar la o calitate mai bună și mai mult; 6. Armăsarii sînt excluși dela asentare. Afară de aceea se vor mai cumpăra în luna lui Iunie în Mielnica și în luna lui Iulie în Pătrăuț pe Sirete minzi de herghelii, cari sînt a se anunța din partea prășitorilor, prin o cartă postală comisiunei pentru asentarea de remonte No. 3 în Lemberg. Anunțătorii se vor înștiința apoi imediat, ca să prezinte minzii la timpul hotărît. Dela guvernul i. r. al țării Bucovina. Cernăuț, în 6 Maiu 1907.

Alegerile din Austria. Joi, precum stim, au avut loc în Austria alegerile în balotagii, terminîndu-se cu o nouă învingere a partidului social-democrat. Afară de Galiția, se cunosc acum definitiv rezultatele din toate celelalte provincii ale Austriei din 408 circumscripții electorale. Au fost aleși 82 social-democrați, 66 creștini-sociali, 5 cehi bătrini, 133 agrarieni boemi, 11 clericali, 10 cehi radicali, 9 liberali, 15 sloveni clericali, 14 Italiieni, 5 Romini, 5 Ruteni, 8 Croați, 2 Sirbi, 1 germau-radical, 1 Polon, 3 afară de partide. Între alte personaje marcante au fost aleși: Kramaz, Herold, Stranzski, ministrul de comerț Forst; dintre cehii radicali au fost aleși Kľofak și Baxa. Dintre germani au reușit la balotagii ministrul Derschatta și contele Kolovrat. Din partidul Schoenererian e de remarcat alegerea lui laeger, care e și mai strașnic decit Schönerer. N'au reușit dintre candidații germani fostul ministru de comerț Berenreuter, Lockert, raportorul noiei legi electorale și Eppinger, care a rămas în minoritate cu pangermanul Wolff. Italiienii au suferit mari înfrîngerii. A reușit însă la balotagii șeful lor Malfatti. În Viena au fost 6 balotagii. Au reușit 2 creștini-sociali, 2 germani progresiști și 2 social-democrați. Mare senzație a produs căderea lui Schneider, reușind ales cu o majoritate de 35 voturi social-democratul Forstner. Prin intrarea a 17 membrii ai partidului clerical din Austria-de-sus sub conducerea lui Ebenhoch în partidul creștin-social și prin alăturarea la acelaș partid a 4 deputați clericali din Salzburg, partidul creștin-social numără 88 membrii și prin urmare e cel mai număros partid în viitorul Reichsrath.

Falimentul unei bănci vieneze. Poliția vieneză a arestat pe Eduard Schmidt, unul din proprietarii băncii Schmidt și Abel din Viena. Celălalt șef al acestei firme Iosef Abel a dispărut. Banca a fost închisă. Cauza intervenției polițienești este că firma a defraudat depozite în valoare de 600.000 cor. Firma există de 12 ani și nu avea credit la bursă. În ultimul timp s'au ivit greutăți de plată. Primul denunț contra băncii l'a făcut deputatul ceh Perger, a cărui mamă a murit acum 4 săptămîni, depunînd înaintea morței 240.000 cor. la bancă, sumă care a dispărut cu desăvîrșire. O altă femeie a depus 200.000 cor., cari au fost de asemenea defraudate. Acum 6 săptămîni firma a încetat plățile.

Inundații mari în Bosnia. Din Novi-Bazar (Bosnia) se anunță, că inundațiile în această localitate durează încă. Numeroase poduri au fost distruse. Șoseaua care leagă Mitrovița de Novi-Bazar e impracticabilă. Populația se teme de foamete.

Mulțămită publică. Cu ocaziunea reprezentării operetei »Noaptea de s. George« de Tud. cav. de Flondor au binevoit a suprasolvi următorii domni: Dl președinte al țării Dr. Octavian Regner cav. de Bleyleben 72 cor., dl vice-primar consilierul Nicolai Balmoș 20 cor. Pentru aceste suprasolviri își exprimă comitetul societății »Armonia« mulțămira sa cea mai călduroasă donatorilor mărinimoși.

Știri din lume.

Nou ziar rominesc în Basarabia. La Chișinău a apărut un nou ziar rominesc »Viața Basarabiei« sub direcțiunea d-lui Alexis Nowi. Noul ziar apare jumătate în litere latine și jumătate în litere cirilice.

Presa străină și alegerile din România. Ziarul vienez »Fremdenblatt« ocupîndu-se cu disolvarea camerelor romine, scrie între altele următoarele: Parlamentul român a fost disolvat și poporul a fost chemat să hotărască. Pentru ministrul Sturdza începe a doua parte a grelei sale misiuni. Prima parte a misiunii sale, pacificarea țării, poate fi considerată ca terminată. Nu sînt încă 6 săptămîni, de cînd cabinetul conservator a demisionat. Se părea atunci, că opera de 40 de ani de civilizare va fi distrusă. Sturdza s'a arătat însă imediat stăpîn pe situație, fiind sprijinit și de intima colaborare a partidelor. Pînă în citeva zile se aflau sub drapel 120.000 oameni. Deși armata a procedat la nevoie fără nici un scrupul manifestul regelui a contribuit mult la restabilirea liniștei. În scurt timp districtele revoltate fură pacificate și din punctul de vedere al statului, activitatea ministrului liberal merită toată laudă. Articolul încheie constatînd, că statul și societatea stau în fața unei probleme, pentru a cărei rezolvire se cere pe lingă talent și osteneală, stabilitatea guvernului.

Un protest al Grecilor contra propagandei austro-ungare. Ziarul »Patris«, care apare la Atena, publică o scrisoare, în care număroși Greci se plîng, că consulul și ambasada austro-ungară duc o politică schismatică în Grecia, încercînd a converti pe greco-orientali la credința greco-catolică. Mulți greci orientali ar fi trecut deja la greco-catolicism. Grecii protestează în contra acestei propagande.

Un monstru antidiluvian. Orașul Frankfurt am Main va primi ca dar în curînd, scheletul unei șopirle antidiluviane de o mărime în adevăr gigantică. Savantul naturalist Iacob Schiff e acela, care va înzestra cu acest schelet unic în lume pînă acum muzeul susnumitului oraș. Gîtul giganticului animal e lung de cinci metri coada e de șapte metri. În total scheletul e lung de 18 metri. Greutatea lui e 225 kilograme. Oasele șopirlei s'au împachetat în 23 de lăzi, pentru a fi transportate din New-York în Europa.

Intervenția Țarului. Guvernul grec a cerut intervenția Țarului în fa-l voarea grecilor persecutați din România și Bulgaria. Țarul a încunoștințat guvernul grec prin ambasadorul rus la Atena, Ginovieff, că a dispus a invita guvernul bulgar să respecte statul-quo, cu privire la grecii din Bulgaria și Rumelia și să împiedice cauzele cari silesc pe grecii din aceste țări să emigreze.

Rectificare.

Pe baza § 19 al legii de presă rugăm să binevoiti a publica în numărul proxim a-l prețuitei D-voastră gazete următoarea rectificare:

»Nu este adevărat, că fondurile prăvăliei rominești (peste 70.000 cor.) să le fi luat la agitație dl Florea Lupu.

Ținem de datorința noastră a aduce la cunoștința publică, că din directoriul

prăvăliei fac parte și domnii Dr. Cornel Homiuca ca prezident și Dr. Stefan Saghin ca viceprezident. Totodată s'a dispus spre liniștirea p. t. părtașilor, ca revizorii prăvăliei românești să școntreze imediat conturile și cassa prăvăliei românești, al căror raport se va publica la timpul său.

Cernăuț, la 20 Mai 1907.

Dr. Cornel Homiuca m. p. prez. al prăv. rom.

Dr. Stefan Saghin m. p. viceprez. I.

Ioan Bolohan m. p. **I. Balmoș** m. p.
L. Bodnărescu m. p. **A. Buga** m. p.
Dr. C. Hostiuc m. p. **Dr. D. Verenca** m. p.
Modest Scalat m. p.

Invitare

la adunarea generală ordinară a însoțirii de păstrare și credit pentru **Vatra-Moldoviței** cu **Rușii pe Boul și Ciumirna**, însoțire registrată cu garanță nemărginită, care va afla loc Joi în 16/30 Maiu 1907, la oarele 4 p. m. în localul școlii din Vatra-Moldoviței.

Ordinea zilei:

1. Raportul directorului despre starea însoțirii și despre activitatea direcțiunii.
2. Propunerea consiliului de control relativ la raportul gestiunii, la încheierea conturilor și la bilanțul pentru anul 1906, la absolutoriul direcțiunii, a visternicului și al consiliului de control, la remunerarea visternicului și la întrebuintarea profitului.
3. Propunerile direcțiunii relativ la fixarea sumelor maxime pentru părtașii, depuneri spre păstrare și pentru acordarea

și luarea de împrumuturi ce au să se pună în competența direcțiunii și la interesele acestora.

4. Propunerea direcțiunii pentru eliminarea adunării generale de toamnă.

5. Alegerea membrilor din consiliul de control în locul celor eșiți conform statutelor.

6. Eventuale.

Încheierea conturilor cu raportul și propunerile consiliului de control relativ la aceste încheieri se află în localul visternicului la dispozițiunea fiecărui membru spre a lua privire în ele

Vatra-Moldoviței, în 2/15 Maiu 1907.

Alecu Constantinovici, visternic.

Teofil Dimitrovici, director.

Bibliografie.

A apărut:

»Lucașărul« Nr. 8 cu următorul sumar:

Al. Ciura, Iliada în românește; Z. Birsan, Părere?... (poezie); Z. Birsan, Boul, după Carducei; C. Sandu-Aldea, Ghiocel; Octavian Goga, Un om (poezie), I. Agirbiceanu, Domnișoara Linuța; A. Daudet, Suprefectul la cimp; * * * O pagină din istoria luptelor pentru limba românească; Cronică: O propunere, Elemente mitologice în poezia populară, Asociațiunea și tovarășiiile, În lumea cultă, Scandal univerzitar. Poșta redacției și administrației. Ilustrațiuni: Vederi din Romînia, țărance din Romînia, țărance din Ardeal.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zer și lapte

DORNA

In Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței auriu 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov. - - -

Palate monumentale de cură, apaducte din isvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două ori pe zi concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute. Succese splendide la boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arterioscleroză și exodate. Prospecte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp.

=== **Dr. Arthur Loebel.** ===

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Telefon Nr. 301

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

aduce respectuos la cunoștință sosirea celor mai noi articoli pentru primăvară.

Deposit de mărfuri din fabricele c. r. de curte:

Pălării: Fabrica lui I. Heinric Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz;

Păpucării: Fabrica lui Anton Capek, Viena; F. L. Popper, Chrudim.

Fabricatele cele mai fine din țară și străinătate:

Pentru dame și copii:

Păpucării
Pălării
Mănuși
Umbrele și parapleuri
Tășcuțe și punguțe
Călțuni
Peptene și perii de cap
Călțavete

Briie
Capițe
Haine și jachete pentru copii
Jupone de dame (Damen Jupons)
Parfumuri, saponuri etc.
Revolvere, Utensilii de vinat și munițiune.

Pentru domni:

Lingerie
Pălării de pislă și jobenuri
Legători de git
Mănuși
Ghete
Pantofi
Bețe și parapleuri
Batiste de nas

Cepițe
Pachioște
Ciorapi
Articole pentru călătorie, sport și Tenis și ghete pentru Tenis
Punguțe și tășcuțe pentru bilete de visite, scrisori și monede

SCHMIEDT & FONTIN

◆ magazin cu drogue, chimalii, vâpseli și parfumerii. ◆

Strada principală Nr. 12. CERNĂUȚ, Strada principală Nr. 12.

Centrala: str. principală Nr. 12. — Filiale: str. principală Nr. 2 și str. primăriei Nr. 10. — Sucursală la Cîmpulung.

Toate feliurile de mărfuri de farmacie concese droguștilor.

Preparate nutritoare pentru copii și bolnavi.

Contra tusei și răgușelei:

Bomboane de Aibisch, de salmiac și de malț și din extract de ceapă, pastile de Ems.

Specialități neintrecute pentru stărpirea insectelor, guzanilor și a șoarecilor, soluții de aur și argint în calitate superioară.

Toate feliurile de articoli de fotografie. Săpunuri de toaletă din țară și străinătate.

Cernele, ceară roșie, culori și vâpseli, utensilii pentru desemn și pictură

Pentru pictură în email: Obiecte de ton, palete, vâpseli pentru email și toate celelalte utensilii.

Pansamente medicale. ☺ Saltele pentru paturi.

Pentru băi: pucioasă, bile feruginoase, sodă, coajă de stejar, sare de mare, extract de conifere, sare de Franzenthal și de nămol feruginos etc.

Requisite de feliurite ferestele mici.

Săpunuri renumite, scrobeală, sineală, sferi pentru uscatul rufelor și cerneală pentru a semna rufele.

Comandele din provincie se efectuează repede.

Catalogul prăvăliei și cartoane cu mostre de vâpseli la dispoziția interesenților.